

28.4.2020

Sivistystyönantajien lausunto eduskunnan sivistysvaliokunnalle

SiV@eduskunta.fi

Asia: VNS 1/2020 vp Yleinen taloudellinen tilanne julkisen talouden suunnitelman valossa ja koronan jälkeinen tilanne opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla.

Sivistystyönantajat ry kiittää mahdollisuudesta lausua julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2021-2024 sekä samalla kommentoida koronan jälkeistä tilannetta opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla.

Yleisesti

Sivistystyönantajat ry:n mukaan koulutuspanostuksista on syytä pitää kiinni myös taantuman aikana. **Osaamistason nosto ja osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen edellyttävät riittävää perusrahoitusta kaikilla koulutusasteilla.** Perusrahoituksen pysyvät korotukset ovat keino varmistaa kaikkien koulutuksen järjestäjien toimintaedellytykset. Esimerkiksi tarpeelliset indeksikorotukset turvaavat vain tämän päivän toimintaa, eivätkä ole investointi uuteen.

Hallituskauden merkittävin rakenneuudistus on oppivelvollisuusiän nosto 18 vuoteen. Hallituksen esitysluonnoksen on tarkoitus lähteä lausunnoille lähiaikoina. Sivista pitää valmistelu- ja lausuntoaikaa kohtuuttomana koulutuksen järjestäjien näkökulmasta. Pidämme perusteltuna siirtää oppivelvollisuuden valmistelua vuodella eteenpäin. Näin voidaan varmistaa, että valmistelu on laadukasta ja koronaviruksen vaikutuksista opetukseen ja koulutukseen tiedetään enemmän.

Tuoreimmat Pisa-tulokset kertovat, että suomalaisten nuorten lukutaito on edelleen maailman parhaimmistoa. Samaan aikaan heikkojen lukijoiden osuus on kasvanut lähes 14 prosenttiin. Tämä vaarantaa hallituksen tavoitteen koulutuksen tasa-arvosta ja koulutustason nostosta. Siksi on tärkeä turvata perusopetuksen riittävät resurssit kaikkien koulutuksen järjestäjien osalta. Vapaan sivistystyön mahdollisuuksien hyödyntäminen entistä vahvemmin heikommin pärjäävien opiskelijoiden ja maahanmuuttajien kouluttamisessa on myös keskeistä.

Osaamiseen ja TKI-toimintaan kohdistetut resurssit ovat välttämättömiä, kun lähdetään rakentamaan uutta kasvua. Jo ennen koronakriisiä talouden kasvua vaikeutti osaajapula, jonka haasteellisuuden ennakoitiin jatkuvan. Tilanne ei ole muuttunut. Kasvua tukevat investoinnit on toteutettava viipymättä.

Lausunnon keskeinen sisältö:

- koulutus ei toimialana ole jäänyt koronan negatiivisten talousvaikutusten ulkopuolelle
- kolmannessa lisätalousarviossa tarvitaan tukea kaikille koulutusasteille ja kaikkiin koulutusmuotoihin paikkaamaan lähiopetuksen puutteesta aiheutuneita oppimiseroja
- oppivelvollisuuden laajentamista koskevan hankkeen toimeenpanoa lykättävä vuodella ja osoitettava uudistukselle riittävät resurssit
- korkeakoulujen tutkintomäärien lisäys edellyttää lisärahoitusta

- TKI-tiekartta jää tyngäksi ilman riittävää rahoitusta
- ammatillisen koulutuksen ns. tulevaisuusinvestointien jatko kirjattava julkisen talouden suunnitelmaan
- ammatillisen koulutuksen perusrahoitusta on nostettava
- perusopetuksen vahvistamista ei saa jättää pelkän hankerahoituksen varaan
- perusopetuksen kotikuntakorvaus on nostettava 100 prosenttiin.

Huomiot koskien koronan jälkeistä tilannetta opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla

1. Ehdotukset ensivaiheen toimiksi koronarajoitusten vaikutusten lieventämiseksi

Koulutuksen järjestäjät toteuttivat siirtymisen poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin kaikilla koulutusasteilla erittäin rivakasti ja sujuvasti heti valmiusasetuksen käyttöönoton jälkeen. Tästä kuuluu iso kiitos kaikille osapuolille. Samalla on muistettava se, että poikkeusjärjestelyistä aiheutuviin kasvaviin oppimiseroihin on varattava lisärahoitusta, kuten hallituskin kehysriihessä lupasi.

Korostamme, että hallituksen on huomioitava kaikki koulutuksen järjestäjät, kun kolmannen lisätalousarvion yhteydessä tehdään toimenpidekokonaisuus, jolla huomioidaan koronaepidemian vaikutukset lasten ja nuorten oppimistuloksiin, hyvinvointiin ja yhdenvertaisuuteen. Jo nyt on selvää, että kaikilla asteilla tarvitaan erimuotoista ja -asteista tukea normaaliolosuhteisiin siirryttäessä.

- Toukokuun 3. lisätalousarviossa on osoitettava **tukea kaikille asteille ja kaikkiin koulutusmuotoihin lähiopetuspuutteen paikkaamiseksi.** Kokonaisuudessaan puhutaan vähintään sadasta miljoonasta.
 - Huomioitava tasapuolisesti kaikki koulutuksen järjestäjät, tuki suoraan eikä kuntien kautta.
 - Lisäpanostuksia tarvitaan oppimisen tukeen ja hyvinvointiin. Lisäresurssin käyttötarkoitus hyvä jättää mahdollisimman väljäksi, paikallisesti osataan kohdistaa oikein.
 - Tukea tarvitaan myös markkinaehtoisen koulutuksen tukemiseen. Tätä koulutusta tehdään erityisesti vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen oppilaitoksissa sekä ammatillisessa aikuiskoulutuksessa.
 - Vapaan sivistystyön toimijoille kolmanteen lisätalousarvioon on tulossa kompensatiota opiskelijamaksuista, mutta ei kuitenkaan kaikista menetyksistä.
 - Myös haasteellisten oppilas- ja opiskelijaryhmiä opettavat koulutuksen järjestäjät, kuten erityisoppilaitokset tai maahanmuuttajien perusopetusta järjestävät oppilaitokset, tarvitsevat nyt taloudellista tukea.
- Varmistettava, että **koronapoikkeustila ei vaikuta myöhemmin negatiivisesti valtionosuuksien laskentaperusteisiin.**

Kesäaikana tapahtuvan koulutuksen tarjontaa voidaan lisätä kaikilla asteilla, jos tähän osoitetaan erillistä resurssia. Näin saadaan järjestettyä ja paikattua keväällä tekemättä jääneitä läsnäoloa vaativia kursseja. Opiskelijoille mahdollistetaan opintojen edistäminen

tilanteessa, missä kesätyötilanne oletettavasti normaalia heikompi. Koulutuksen järjestäjien ja korkeakoulujen osaamista voitaisiin hyödyntää kesällä ja kesän jälkeen myös muille kuin tutkinto-opiskelijoille järjestettävässä koulutuksessa. Esim. muuntokoulutuksia, osaamisen täydentämistä jne. koronatilanteesta kärsiville.

2. Koronarajoitusten vaikutukset koulutuksen järjestäjien talouteen

Koulutus ei toimialana jää koronakriisistä aiheutuvien taloudellisten menetysten ulkopuolelle. Julkinen rahoitus virtaa toki ennakoidusta ja valtionosuusmenetykset on luvattu kompensoida.

Useissa koulutusmuodoissa kuitenkin asiakasmaksut, tilauskoulutus, ulkopuoliset projektit ja tki-hankkeet muodostavat merkittävän osan rahoituksesta.

Esimerkiksi kesäyliopistoissa ja urheiluopistoissa muu kuin suora, julkinen rahoitus muodostaa 50-60 prosenttia tuloista – opintokeskuksissa tätäkin enemmän. Musiikki- ja taideoppilaitoksissa sekä ammatillisissa aikuiskoulutuskeskuksissa ”markkinaehtoisien” rahoituksen osuus on 40-50 prosenttia. Kansanopistoissa 40 prosentin luokkaa.

Musiikkioppilaitoksissa ja kansanopistoissa kurssimaksujen tulo on pääsääntöisesti pysähtynyt ja jo saatujakin on palautettu. Useissa urheiluopistoissa toiminta on käytännössä ajettu täysin alas. Kesäyliopistoissa arvioidaan, että 60 prosenttia kevään ja kesän koulutuksista peruuntuu.

Ammatillisessa koulutuksessa yrityksille tehtävä koulutus- ja projektitoiminta on vähentynyt merkittävästi yritysten toiminnan hidastumisen myötä. Koulutusvientiorganisaatioissa myynti on laskenut 35-80 prosenttia, alalta on jo poistunut toimijoita. Aikuisten perusopetuksessa opetuksen järjestäjän saama rahoitus perustuu yksinomaan opiskelijoiden kurssisuorituksiin ja etäopiskelukauden aikana on odotettavissa, että suoritusten määrä ja näin myös rahoitus laskee merkittävästi.

Laajemmassa kuvassa yksityisellä opetusallalla, ammatillisissa aikuiskoulutuskeskuksissa ja yliopistoissa organisaatioista kaksi kolmasosaa arvioi koronatilanteen heikentävän toimintaansa ja taloudellista tilannettaan jonkin verran, reilu kolmasosa melko paljon ja vajaa neljäsosa erittäin paljon.

Yksityisistä koulutuksen järjestäjistä kolmasosa on jo lomauttanut, noin 40 prosenttia arvioi todennäköisesti lomauttavansa lähiviikkoina ja neljäsosalla lomautuksia ei ole vielä suunnitelmassa. Muutamassa organisaatioissa harkitaan jo irtisanomisiakin. Vertailun vuoksi Elinkeinoelämän keskusliiton kyselyssä (16.4.2020) yrityksistä 44 prosenttia ilmoitti jo lomauttaneensa, 15 prosenttia arvioi lomauttavansa lähiviikkoina ja 41 prosentilla ei ollut lomautuksia suunnitelmassa. Siten koulutusalan tilanne näyttää jopa kriittisemmältä lomautusten suhteen lähitulevaisuudessa.

Huomiot hallituksen esitykseen julkisen talouden suunnitelmaksi 2021-2024

Korkeakoulutus, tiede ja tutkimus

JTS:ään on kirjattu hallitusohjelman mukaisesti yliopistolain mukainen indeksitarkistus, joka takaa perusrahoituksen pysymisen yleisen kustannustason nousun tasolla. Ammattikorkeakoulujen indeksitarkistusta ei ole mainittu, vaikka tämäkin on hallitusohjelmassa linjattu. **Maininta myös ammattikorkeakouluindeksistä on lisättävä suunnitelmaan.**

Korkeakoulujen julkiseen rahoitukseen kohdistui vuosina 2013-18 noin 500 miljoonan euron leikkaukset. Kokonaisrahoitukseen on vaikuttanut erityisesti perusrahoituksen leikkaukset, Business Finlandin rahoitusleikkaukset, indeksijäädytykset ja vähentynyt yritysrahoitus. Rahoituksen laskua on onnistuttu osin paikkaamaan EU-rahoituksella, julkisilla kertapanostuksilla ja kotimaisten säätiöiden tuella. Toimintaa on myös tehostettu, sillä suoritettujen tutkintojen ja tutkimusjulkaisujen määrää on kyetty kasvattamaan huolimatta rahoituksen laskusta.

Korkeakoulutukselle, tutkimukselle ja tieteelle asetettiin kunnianhimoisia tavoitteita korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiossa: vuoteen 2030 mennessä puolet nuorista suorittaa korkeakoulututkinnon ja tutkimus- ja innovaatiotoimintaan käytetään 4 prosenttia bruttokansantuotteesta. Tällä hetkellä korkeakoulutettujen nuorten osuus on alle OECD-keskiarvon, 41 prosenttia, ja tutkimus- ja innovaatiotoiminnan osuus BKT:sta 2,7 prosenttia.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja korkeakoulujen välisissä neuvotteluissa onkin tarkoitus nostaa suoritettujen vuosittain suoritettujen tutkintojen määrää yli 10 prosentilla vuosina 2021-24. Vuonna 2030 tutkintoja suoritettaisiin n. 30 %, eli 15000 nykyistä enemmän.

Kasvaviin tutkintotavoitteisiin ei ole kuitenkaan osoitettu lisärahoitusta. Tähän on osoitettava selkeä rahoituspolku tuleviksi vuosiksi, muutoin uhkana on koulutuksen laadun liudentuminen.

Kun yhä suurempi osuus ikäluokista osallistuu korkeakoulutukseen, tarkoittaa tämä myös suurempaa vaihtelua opiskelijoiden valmiuksissa. Tarvitaan yhä yksilöllisempää tukea ja ohjausta. Samalla työssäkäyvän väestön osuuden vähentyessä koulutuksen on kyettävä antamaan aiempaa paremmat valmiudet jatkuvaan osaamisen päivittämiseen, jotta työllisyysaste saadaan pidettyä hyvällä tasolla. **Ilman lisäresursseja hyvät tavoitteet näivettyvät.**

Osana syksyllä 2020 eduskunnalle annettavaa hallituksen koulutuspoliittista selontekoa **tarvitaankin näkymä siitä, kuinka korkeakoulujen tutkintomääriä voidaan kasvattaa** pitäen koulutuksen laatu kansainvälisesti korkealla tasolla ja kuinka **jatkuvaa oppimista resursoidaan**. Sivistystyönantajien näkemyksen mukaan nämä **eivät onnistu ilman uusia resursseja**.

Tutkimus- kehittämis- ja innovaatiotoiminta

Juuri julkaistun kansallisen tutkimuksen, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tiekartan keskeisin tavoite on hallitusohjelmassakin mainittu tarve saada TKI-investoinnit kasvuun ja nostaa TKI-rahoituksen osuus 4 %:iin bruttokansantuotteesta. Tällä hetkellä osuus on 2,7 %. **Tiekartta ei muutoin hyvästä sisällöstään huolimatta esitä, kuinka rahoitusta nostetaan.** Suurimman osan uudesta rahoituksesta pitäisi tulla yritysten tki-toiminnasta niin kotimaasta kuin ulkomailta, mutta **myös julkista rahoitusta pitää kasvattaa merkittävästi.**

Julkisen talouden suunnitelmassa on kirjattu, että hallitus pyrkii vahvistamaan tuottavuutta mm. lisäämällä panostuksia koulutukseen, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan sekä infrastruktuuriin. Tämän on näytävä JTS:ssä konkreettisena suunnitelmana toteuttaa tiekarttaa.

Samalla on syytä tarkastella **laajasti keinoja TKI-rahoituksen ja -toiminnan kasvattamiseksi.** Voitaaisiinko korkeakouluja pääomittaa enemmän? Kannustaako eri sektoreiden lainsäädäntö riittävästi TKI-toimintaan? Missä määrin valtion muulla kuin suoralla TKI-rahoituksella voidaan innovoida nykyistä enemmän? **Miten hallitaan Veikkauksen voittovaroihin liittyviä tulevaisuusriskejä?** Tällä hetkellä tiedettä tuetaan Veikkauksen tuotoista yli 100 miljoonalla eurolla vuosittain ja määrän oletetaan laskevan tulevina vuosina.

Ammatillinen koulutus

Sivistystyönantajat kantaa huolta ammatillisen koulutuksen tilanteesta. Ammatillisen koulutuksen uudistaminen on vielä kesken, eikä vuoden 2020 talousarvioon enää varattu erillistä tukea reformin toimeenpanoon. Uudistukseen liittyvän rahoitusjärjestelmän uudistaminen on edelleen kesken, eikä lopullisesta mallista ole vielä päätöksiä. Sääntelyä on vähennettävä, jotta oppilaitokset pystyvät vastaamaan muuttuneeseen työmarkkinatilanteeseen riittävän tehokkaasti. Alojen ja tutkintojen moninaisuus on huomioitava paremmin rahoituksessa.

Sivista katsoo, että ammatillisen koulutuksen uudistamisen toimeenpanoa on jatkettava eikä tulevaisuusinvestoinneista tule tinkiä. Julkisen talouden suunnitelmassa todetaan, että ammatillisen koulutuksen uudistusta jatketaan, mutta epäselväksi jää, miten ja millä investoinneilla. Suunnitelmasta puuttuu tietoa siitä, missä vaiheessa loput hallitusohjelmassa varatusta 235 miljoonasta ammatilliseen koulutukseen on tarkoitus jakaa koulutuksen järjestäjille. Tämä aiheuttaa epävarmuutta myös parhaillaan jaossa olevan 80 miljoonan euron suhteen. Lisämääräraha on tarkoitus kohdentaa mm. opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen.

Sivistystyönantajat pitää tärkeänä, että jatkossa ko. lisämäärärahan jakoperusteita väljennetään. Etenkin koronarajoitusten keskellä koulutuksen järjestäjä osaa parhaiten arvioida sen, miten lisämäärärahoja on tarkoituksen mukaista käyttää. Määrärahaa tulisi voida käyttää myös ammatillisen reformin toimeenpanon tukemiseen sekä koronavaikutusten lieventämiseen. Myös kaikenlaiset digiratkaisut ovat tässä tilanteessa tärkeä investointi tulevaisuuteen.

Määräaikainen raha kohdennettuna henkilöstön palkkaamiseen taas aiheuttaa ongelmia työsuhteen perusteen osalta, jos samalla ei löydy lain mukaista määräaikaisuuden perustetta (mm. sijaisuus, harjoittelu tai kehittämishanke). Jos kyse on tavanomaisesta, pysyvästä ja oppilaitoksen normaalista opetustehtävän hoitamisesta, on näiden tietojen valossa ilmeistä, että määräaikaisuuden perustetta ei ole.

Määräaikaisten lisärahoitusten sijaan ammatilliseen koulutukseen kaivattaisiinkin perusrahoituksen korotusta. Erilaiset hankerahat eivät mahdollista pitkäaikaista ja suunnitelmallista toiminnan kehittämistä.

Hallitus on lisäksi suunnitellut kohdentavansa lähihoitajakoulutuksen lisäämiseksi yhteensä 116,5 milj. euron lisäyksen vuosille 2021-2024 sosiaali- ja terveysalan hoitajamitoitusten lisäkoulutustarpeiden vuoksi. Sivista pitää tärkeänä, että nämä lisäkoulutuskustannukset rahoitetaan täysimääräisesti, huomautamme, että OKM on pitänyt esitettyä summaa alimitoitettuna.

Ammatillisessa koulutuksessa on entistä suuremmalla syyllä jatkettava keskeisiä tukitoimia, kehittää henkilökohtaistamisen toimintamalleja, oppisopimuksen ja koulutussopimuksen käyttöä, vahvistaa koulutuksen yhteistyötä ja yhtenäistää osaamisen osoittamisen prosesseja. Oppimisympäristöjä ja etäopiskelumahdollisuuksia tulee kehittää vastaamaan työelämän tarpeita.

Yleissivistävä koulutus

Julkisen talouden suunnitelman mukaan oppilas- ja opiskeluhuollon palveluita vahvistetaan sekä peruskoulun laatu- ja tasa-arvo-ohjelmaa jatketaan. Laatu- ja tasa-arvo-ohjelma rahoitetaan ns. tulevaisuusinvestoinneista määräaikaisten hankerahoin. **Perusopetuksen kehittäminen pelkän hankerahoituksen turvin on epävarmaa ja hallinnollista työtä lisäävää.** Perusopetuksen

laadun ja tasa-arvon edistämiseksi sekä oppimistulosten parantamiseksi olisi tärkeää kohdentaa **pysyvää lisärahoitusta kattavasti ja pitkäjänteisesti kaikille koulutuksen järjestäjille.**

Oppilas- ja opiskeluhuoltoon suunniteltu korotus tulee kohdentaa ylläpitäjäneutraalisti, suoraan koulutuksen järjestäjille. **Opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalveluita ei tule siirtää sote-maakuntiin,** sillä se vaarantaa lasten ja nuorten yhdenvertaisuuden saada tasavertaisia ja yhteisöllisiä palveluita.

Perusopetuksen osalta muistutamme yksityisten oppilaitosten kotikuntakorvauksen tasosta, johon sivistysvaliokuntakin on mm. vuoden 2018 talousarviokäsittelyn aikaan kiinnittänyt huomiota (SiVL 10/2018 vp.). Muissa kuin kunnan ylläpitämässä perusopetuksessa opiskelee lähes 25 000 oppilasta, suurimmalle osalle näistä oppilaista kyseessä on oman kotikunnan osoittama lähikoulu. Näiden oppilaitosten ylläpitäjät saavat vain 94 prosentin suuruinen kunnan peruspalveluiden valtionosuuksista annetun lain (HE 38/2014) mukaisen kotikuntakorvauksen. **Kotikuntakorvaus on nostettava 100 prosenttiin.**

Vaikka lukiokoulutuksen yksikköhintaa vahvistettiin 2020 hieman, on rahoitusleikkaus vuoden 2017 tasoon edelleen merkittävä ja vastaa korotuksen jälkeenkin noin 100 miljoonan euron leikkausta vuositasolla. **Lukiokoulutuksen rahoitusta on edelleen tarpeellista vahvistaa nostamalla yksikköhintaa.** Sivistystyönantajat esittää, että keskimääräisestä yksikkö hinnasta tehtävästä leikkauksesta luovutaan asteittain. Uudistuva lukio sekä oppivelvollisuuden laajennus edellyttävät investointeja koulutuksen järjestäjiltä.

Sivistystyönantajat muistuttaa myös yksityisten koulutuksen järjestäjien investointeja rasittavasta arvonlisäverosta. Kompensaatiosta huolimatta, käytännössä isoista investoinneista, kuten peruskorjaukset ja opetustilojen laajennukset, maksetaan täysimääräinen arvonlisävero 24%.

Vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus

Sivistystyönantajat katsoo, että vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus ovat olennaisia osia koulutusjärjestelmässä. Näiden arvo tulee näkyä vahvemmin rahoituksessa ja niille annetuissa tehtävissä, mukaan lukien jatkuvan oppimisen tukemisessa. Varsinkin koronan jälkeisessä ajassa nämä koulutusmuodot tarvitsevat taloudellista tukea. Arvio on, että vapaassa sivistystyössä ja taiteen perusopetuksessa ollaan nyt koronan vuoksi jäämässä ilman vajaata neljänneistä osallistumis- ja tilausmaksujen ja muiden tuottojen tuomasta tulosta.

Sivistystyönantajat pitää tärkeänä, että laaja-alainen jatkotyö taiteen perusopetuksen kehittämiseksi käynnistetään mahdollisimman nopeasti ja taiteen perusopetuksen tilaa tarkastellaan kokonaisuutena. **Erityisen tärkeää on taiteen perusopetuksen rahoituksen varmistaminen ja kokonaisarkkitehtuurin kehittäminen.** Tavoitteena tulee olla, että taiteiden harrastajien määrä saadaan taas kasvuun ja alueellisesti saavutettavuudesta ja saatavuudesta huolehditaan. Samalla tulee kehittää yksityisten oppilaitosten toimintaedellytyksiä.

Oppivelvollisuuden laajentamisen toimeenpanon siirtäminen

Kehysriihessä päätettiin lisätä 22 miljoonaa euroa oppivelvollisuuden laajentamiselle vuonna 2024, kun kaikki ikäluokat ovat täysimääräisesti uudistuksen piirissä. Kaikkiaan oppivelvollisuuden laajentamiseen varataan näin 129 miljoonaa euroa vuodesta 2024 lähtien. **Sivistystyönantajat pitää summaa selvästi alimitoitettuna,** maksuttomat oppimateriaalit ja koulumatkat syövät summasta suurimman osan. Lisäksi rahoitusta on varattu jonkin verran opinto-ohjaukseen ja

muihin tukitoimiin. Kustannuslaskelmissa ei sen sijaan ole huomioitu etenkään uudistuksesta aiheutuvaa opiskelijamäärän kasvua, mistä aiheutuu arviolta noin 50 miljoonan euron lisäkustannus.

Oppivelvollisuuden laajentaminen on sote-uudistuksen ohella Marinin hallituksen keskeisimpiä rakenteellisia uudistuksia. Sen onnistumisen edellytys on huolellinen valmistelu sekä ennen kaikkea riittävä varautuminen toimeenpanon kannalta. Koronan aiheuttamien rajoitusten vuoksi kaikki koulutuksen järjestäjät elävät poikkeusoloja, joiden heijastusvaikutukset jatkuvat pitkälle syyslukukauteen.

Juuri nyt olisi kohtuutonta vaatia koulutuksen järjestäjiä keskittymään uudistuksen toimeenpanon valmisteluun. Uudistuksen toinen osa, tutkintoon valmistavaa koulutusta koskeva lainsäädäntö on tulossa voimaan 2022. On järkevää toimeenpanna koko uudistus samanaikaisesti, eikä niin, että nivelvaihe uudistetaan vasta oppivelvollisuuden jälkeen. Esitämmekin, kuten 27 muuta uudistuksen seurantaryhmän jäsentä, että **uudistuksen toimeenpanoa lykätään vuodella.**

Sivistystyönantajat ry

Helsingissä 28.4.2020

Laura Rissanen
johtaja
Sivistystyönantajat ry
041 540 4505

Heikki Holopainen
johtava asiantuntija

Jussi-Pekka Rode
elinkeinopoliittinen asiantuntija